

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind unele măsuri pentru
prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei,
radicalizării și a discursului instigator la ură**

Analizând propunerea legislativă privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și a discursului instigator la ură (b98/25.03.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/1925/31.03.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D242/02.04.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor și faptelor cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid contra umanității și de crime de război, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 107/2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și modificarea Legii nr. 157/2018 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antisemitismului.

Potrivit Expunerii de motive, intervențiile legislative preconizate au scopul de a conferi „o viziune integratoare, armonioasă și coerentă textelor de incriminare a infracțiunilor motivate de ură, inclusiv ca reacție la amploarea situațiilor de incitare la ură și la violență din mediul online”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea

dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Întrucât proiectul nu cuprinde reglementări de sine-stătătoare, ci intervenții legislative asupra unor acte normative în vigoare, **titlul** trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor și faptelor cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid contra umanității și de crime de război, precum și pentru modificarea Legii nr. 157/2018 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antisemitismului”.

5. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **partea dispozitivă a pct. 1 al art. I** trebuie reformulată, după cum urmează:

„1. Titlul se modifică și va avea următorul cuprins:”.

6. La **partea dispozitivă a art. I pct. 3**, având în vedere uzanțele normative, expresia „litera b¹)” trebuie redată sub forma „lit. b¹)”.

Totodată, marcarea textului propus trebuie să se facă sub forma „b¹)”.

7. La **art. I pct. 5**, precizăm că prin modificarea **art. 2 lit. f)** această normă va cuprinde, de fapt, definiția a două noțiuni distincte: „Mișcare Legionară” și, respectiv „legionar/ă”.

Întrucât un element al enumerării din cadrul art. 2 nu poate cuprinde decât definiția unui termen sau a unei expresii, este necesar ca definiția termenului „legionar/ă” să facă obiectul unei litere distincte, introduse după lit. f).

În această situație, întrucât actuala lit. f) a art. 2 nu va suferi intervenții legislative, **pct. 5 al art. I** trebuie reformulat, potrivit următorului model:

„5. La articolul 2, după litera f) se introduce o nouă literă, lit. g), cu următorul cuprins:

„g) prin „legionar/ă” se înțelege ...”.

8. La **art. I pct. 6**, referitor la **art. 3 alin. (1)**, precizăm că, întrucât noțiunea de „legionar” se referă, potrivit normei propuse la pct. 5, la **apartenența la Mișcarea Legionară**, definită ca „organizația fascistă din România care a activat în perioada 1927 – 1941”, nu poate fi incriminată **constituirea** unei organizații cu caracter legionar, așa cum se propune în proiect.

Este necesară, de aceea, eliminarea din text a expresiei „legionar” și, pe cale de consecință, eliminarea din proiect a **pct. 6 al art. I**, întrucât textul va fi identic cu cel aflat în prezent în vigoare.

Menționăm că, întrucât din definiția Mișcării Legionare, prevăzută la art. 2 lit. f) rezultă că aceasta a fost o organizație fascistă, nici nu s-ar justifica referirea expresă la caracterul „legionar” al unei organizații care s-ar înființa în prezent, întrucât acesta are, în acest context, semnificația de „fascist”, astfel încât o eventuală incriminare de acest gen ar fi redundantă. Avem în vedere faptul că textul se referă atât în forma aflată în vigoare, cât și în forma propusă prin proiect, la organizații cu caracter fascist.

9. La partea dispozitivă a actualului pct. 8, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, expresia „alineatul (2²)” trebuie redată sub forma „alin. (2²)”.

Pe de altă parte, la textul propus pentru **art. 4 alin. (2²)**, pentru rigoarea reglementării, expresia „limita de pedeapsă se majorează” trebuie înlocuită cu sintagma „limitele speciale ale pedepsei se majorează”.

Observația este valabilă și pentru **art. 4 alin. (2)** din Legea nr. 157/2018, astfel cum este propus la **art. II pct. 2**.

10. La actualul pct. 10 al art. I, referitor la norma propusă pentru **art. 5**, întrucât sfera „persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid, contra umanității și de război”, astfel cum sunt definite la art. 2 lit. c) ar putea să se suprapună, în ceea ce privește persoanele din conducerea organizațiilor al căror caracter criminal a fost constatat prin hotărârea unei instanțe penale internaționale, cu sfera „persoanelor care au făcut parte din conducerea organizațiilor fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe”, la care se referă textul propus prin proiect, este necesară completarea acestuia cu o definiție a acestei din urmă noțiuni, astfel încât să se evite instituirea unor reglementări redundante.

În plus, definirea expresă a noțiunii de „persoană care a făcut parte din conducerea organizațiilor fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe” se impune și din punct de vedere al necesității instituirii unor incriminări clare, previzibile și accesibile, întrucât simpla referire la respectivele organizații, fără precizarea criteriului utilizat pentru includerea lor în respectivele categorii, nu este suficientă pentru determinarea precisă a sferei acestora. Avem în vedere faptul că textul nu ar putea să se refere decât la acele organizații al căror caracter fascist, rasist sau xenofob a fost constatat prin hotărârea definitivă a unei

instanțe judecătorești, similar definiției din cuprinsul art. 2 lit. c), întrucât, în caz contrar, textul s-ar aplica arbitrar.

În ceea ce privește caracterul „legionar” al unei organizații, precizăm că, așa cum rezultă din definiția prevăzută la art. 2 lit. f), propusă la art. I pct. 5, acesta nu poate fi atribuit decât Mișcării Legionare, definită la art. 2 lit. c), prin urmare textul ar trebui să utilizeze în mod expres această noțiune.

Mai mult decât atât, în cuprinsul normei de incriminare trebuie prevăzute și criterii clare referitoare la atribuțiile pe care le îndeplinea o persoană în cadrul respectivei organizații, astfel încât să poată fi considerată a fi făcut parte din „conducerea” acesteia. Observația este valabilă și pentru art. 2 lit. c), normă care ar trebui completată în mod corespunzător.

Observațiile au în vedere și faptul că noțiunile sunt utilizate și în normele propuse la **art. I pct. 15 și 16 pentru art. 12 și, respectiv, art. 13 alin. (2).**

11. La actualul **pct. 13 al art. I**, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, semnalăm că, deși limita maximă specială a pedepsei pentru faptele prevăzute la art. 6 alin. (1), (2) și (2¹) săvârșite prin intermediul unui sistem informatic este mai mare decât cea prevăzută în cuprinsul respectivelor norme pentru faptele săvârșite în alte modalități, incriminarea din cuprinsul **art. 6 alin. (3)** nu mai face referire și la pedeapsa complementară constând în interzicerea unor drepturi. Sugerăm reanalizarea textului sub acest aspect.

12. La **partea introductivă a art. II**, întrucât prin proiect se realizează doar modificarea actului normativ de bază, din text trebuie eliminată sintagma „și se completează”.

Pentru același motiv, din **părțile dispozitive ale pct. 1 și 2** trebuie eliminată expresia „se modifică și”.

13. La **art. III**, pentru asigurarea uniformității în ceea ce privește dispoziția de republicare, expresia „se va republica” trebuie înlocuită cu sintagma „va fi republicată”.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 252/15.04.2025